

Projekt okładki i stron tytułowych

Michał Bernaciak

Redaktor prowadzący

Zofia Gawryś

Redaktor merytoryczny

Bogusław Brodecki

Ewa Grabowska

Opracowanie techniczne i łamanie

Bartłomiej Nowicki

Korekta

Ewa Grabowska

Publikacja ukazała się przy współpracy Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego

(02-730 Warszawa, ul. Wilanowska 204) oraz

Fundacji Historia i Kultura

(00-844 Warszawa, ul. Wronia 29/31)

Copyright © by Bellona Spółka Akcyjna, Warszawa 2012

Copyright © by Stanisław Jaczyński, Warszawa 2012

Zapraszamy na strony: www.bellona.pl, www.ksiegarnia.bellona.pl

Nasz adres: Bellona SA

ul. Bema 87, 01-233 Warszawa

Dział Wysyłki: tel. 22 457 03 02, 22 457 03 06, 22 457 03 78

fax 22 652 27 01

biuro@bellona.pl

ISBN 978-83-11-12478-3

Spis treści

Wstęp	5	
Rozdział I		
Władze radzieckie wobec polskich oficerów wziętych do niewoli po agresji		
17 września 1939 r.	17	
1.1. Okoliczności zagarnięcia polskich wojskowych do niewoli radzieckiej	17	
1.2. Oficerowie polscy w obozach specjalnych NKWD w Kozielsku i Starobielsku	37	
1.3. „Rozpracowanie operacyjno-agenturalne” polskich oficerów	66	
Rozdział II		
Operacja „rozładowania” obozów specjalnych. Mord na polskich jeńcach wojennych wiosną 1940 roku		81
2.1. Motywacja zbrodniczej decyzji władz radzieckich o likwidacji polskich jeńców wojennych	81	
2.2. Tryb i procedura mordu	101	
2.3. Jeńcy pozostawieni przy życiu; kryteria ocalenia	135	
Rozdział III		
W obozie specjalnym NKWD Griazowiec		149
3.1. Organizacja, administracja i ochrona obozu	149	
3.2. Samorząd jeniecki	157	
3.3. Warunki bytowania więzionych (zakwaterowanie, wyżywienie, stan sanitarny, opieka medyczna)	160	
3.4. Kontakty jeńców ze światem zewnętrznym, możliwości prowadzenia korespondencji	176	
3.5. Wykorzystanie jeńców do pracy	181	

Rozdział IV

Samoorganizacja i życie duchowe jeńców	185
4.1. Nastroje i postawy	185
4.2. Aktywność kulturalno-oświatowa i naukowa jeńców. „Uniwersytet” w Gрязowcu.	199
4.3. Przejawy życia religijnego	212

Rozdział V

Polscy jeńcy wojenni wobec sowieckiej indoktrynacji, penetracji wywiadowczej i prób pozyskania do współpracy wojskowej	219
5.1. Jeńcy wobec oddziaływania propagandowego	219
5.2. Rozpracowanie agenturalno-operacyjne środowiska jenieckiego przez radzieckie służby specjalne.	235
5.3. „Willa szczęścia” w Małachówce i jej pensjonariusze	245

Rozdział VI

Droga ku wolności; losy jeńców po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej.....	279
6.1. Władze sowieckie wobec jeńców; już nie wrogowie, lecz sojusznicy	279
6.2. Kres jenieckiej niedoli; powrót w szeregi Wojska Polskiego	304
Zakończenie	329
Bibliografia	335
Wykaz skrótów.....	350
Indeks osób	356